

ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ ІНТЕРЕСУ ДО ЧИТАННЯ

На успішність учнів впливає дуже багато різноманітних факторів. Але одним із найважливіших серед них є вміння свідомо, правильно, виразно та швидко читати. Дитина, яка не вміє добре читати, переживає великі труднощі під час виконання домашніх завдань, їй нецікаво на уроках, вона приречена на розумову обмеженість і зубріння. Такий учень не буде активним читачем бібліотеки, не відчуватиме потреби спілкування з книгою, бо читання приносить йому не задоволення, а муку.

Що таке читання або вміння дитини читати? Це насамперед наявність інтересу до читання, до книг як джерела пізнання.

Виховати інтерес до читання неможливо без допомоги батьків: їхньої ласки, турботи, мудрого слова, поради. На батьківських зборах слід націлювати батьків на те, що вони повинні бути дітям щирими друзями. І якщо в родині теплі, доброзичливі взаємини, то й дитина швидше долає труднощі в навчанні.

Пропоную матеріал до батьківських зборів, присвячених вихованню. У дітей інтересу до читання. За тиждень до зборів кожна родина одержала запрошення, виготовлене дітьми. Напередодні зборів я запропонувала батькам письмово відповісти на запитання анкети.

МЕТА: допомагати батькам усвідомити, що читати з дитиною потрібно щодня, обговорюючи прочитане, використовуючи для уникнення перевтоми фізкультхвилинки, ігрові прийоми;

заохочувати батьків передплачувати періодичну пресу, знаходити час і можливості для сімейного читання.

ОБЛАДНАННЯ: виставка дитячих малюнків на тему «Моя улюблена книжка», плакат «Як викликати у дітей інтерес до читання», пам'ятки «Як обговорювати з дітьми прочитане», правила читача, картина для конкурсу «Що б це значило?».

ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА

Перегляд виставки малюнків «Моя улюблена книжка», обговорення побаченого.

Виступ вчителя.

Впевненість у собі, у своїх силах і можливостях зароджується в дружній, теплій атмосфері сім'ї. Дитина потребує підтримки, уваги, поваги. Якщо в сім'ї з повагою ставляться до книжки, таке ставлення виробляється і в дитини. Не тільки в школі, але і вдома слід вчити дітей читати й любити книжки.

Мабуть, немає батьків, які б не хотіли навчити своїх дітей швидко і виразно читати, викликати інтерес до читання. Адже роль книги в житті дуже велика. Чим би не захоплювалася дитина – історією, природознавством, технікою, науковими пошуками – на допомогу їй завжди прийдуть книги. Вони відкриють нові обрії, допоможуть торкнутися історії народу, таємниць природи, буття. Працювати з книгою дитина вчиться з першого шкільного дня на всіх уроках, але треба і вдома приділяти значну увагу спілкуванню з нею. Маленький учень має працювати в школі з допомогою вчителя, вдома – з допомогою батьків.

Читання нерозривно пов'язане з письмом, а також з іншими навчальними предметами. У більшості випадків, якщо учень добре читає, він і грамотно пише, краще розвинений, естетично вихований. Якщо він уміє визначати головну думку твору, зробити висновки з прочитаного, тобто вміє логічно мислити, йому легше розв'язувати задачі з математики. Дитині, котра погано читає, складно виконувати домашні завдання, їй нецікаво на уроках.

Ми маємо прагнути, щоб наприкінці початкової школи більша частина учнів мала швидкість читання не нижчу, ніж 120 слів за хвилину.

Гарна книга – і вихователь, і вчитель і товариш.

Недарма всі видатні люди закликали до читання.

... Учітесь, читайте,

І чужому навчайтесь,

Й свого не цурайтесь.

Тарас Шевченко

Любіть книгу... Вона полегшить вам життя... Вона вчить вас поважати людину і самих себе, вона окрилює розум і серце почуттям любові до світу, до людини.

Максим Горький

Книги – морська глибина:

Хто в них пірне аж до дна,

Той, хоч і труду мав досить,

Дивнії перли виносить.

Іван Франко

Читання – ось краще навчання.

Олександр Пушкін

Протягом першого класу учні переважно навчаються читати вголос свідомо, правильно, плавно, по складах, переходячи наприкінці навчального року до читання цілими словами. Закладаються в цей час і навички виразного читання, особливо знайомого тексту, набуваються й певна швидкість, уміння самостійно працювати з книжкою.

Читання не стане потребою для дитини, як гра й спілкування з однокласниками, якщо не докласти спеціальних зусиль. Дехто скаже, що це справа вчителя й бібліотекаря. Але ж хто краще за батьків знає сина чи доньку? Як часто дитяча пам'ять роками зберігає сказане батьківське слово! Не можна нехтувати цим шляхом до дитячого серця тому, що для вас може так і залишитися таємницею внутрішній світ дитини.

Виникає запитання: що і як читати з дітьми? Насамперед, слід самому ознайомитися зі змістом багатьох дитячих книжок. Це допоможе краще зрозуміти світ захоплень дитини. Від деяких батьків можна почути, що вони купують багато книжок, а дитина й не дивиться на них. Звичайно, вони помиляються, думаючи, що куплена ними книжка одразу має сподобатися синові чи доньці. З боку дорослих потрібна велика увага до читання молодшого школяра.

Якщо дитина тільки починає виявити інтерес до самостійного читання, купуйте їй тоненькі книжечки з великими

малюнками, тому що сторінка, на якій тільки шрифт, лякає дитину. Але з кожного самостійно прочитаною сторінкою впевненість у своїх силах зростає.

Треба прагнути до того, щоб книги були різноманітні: казки, пригоди, оповідання про тварин і рослини, про школу, музику й мистецтво. Добираючи книжки, слід враховувати індивідуальні особливості, інтереси дітей. Хлопчики часто захоплюються пригодницькою літературою. Цей потяг до пригод цілком зрозумілий, але його треба спрямувати в потрібне русло. Слід простежити, щоб книжки пригодницького жанру не були єдиними в читанні дітей, щоб їм до рук не потрапляли книги для дорослих. Якщо дитину цікавить життя рослин і тварин, нові машини, подорожі, треба добирати книги, з яких вона могла б одержати відповідну інформацію. У вихованні любові до книги можуть допомогти і незначні, на перший погляд, моменти. Наприклад, власна бібліотечка, поличка для книжок, можливість обмінюватися книжками з товаришами – все це сприяє зацікавленню дітей.

Варто звернути увагу батьків на Правила для читачів. Можна запропонувати прочитати їх і згадати, які з них виконує дитина, а які – ні.

Узагальнюючи висловлювання батьків, слід запевнити їх у тому, що зараз, коли їхні діти освоюють ази читання, необхідно допомогти навчитися читати швидко, грамотно, виразно, бо невміння читати впливає не тільки на успішність, але й на загальний розвиток.

Далі можна увімкнути магнітофонний запис з відповідями дітей на запитання: «Яку книгу ви читали недавно. З ким?».

Потім доцільно запитати батьків, чи читають вони книги своїм дітям, чи бувають сімейні читання вихідними або вечорами? Чи потрібні такі читання?

Найчастіше, поки дитина мала, дорослі читають їй. Але як тільки вона пішла до школи, батьки гадають, що вона може читати сама. А коли синові чи доньці мине 8-10 років, ми стаємо учасниками діалогу: «Ну, як книга?» - «Нічого, нормальна». І батьки відчують, що між ними й дитиною – стіна нерозуміння. Щоб не трапилося подібних сцен, слід організувати сімейне читання. Під час цього читання мати й батько відкриваються для дитини з нового боку та й батьки розуміють, що діти подорослішали, що з ними можна говорити не тільки про оцінки.

Щоб привчити дітей читати самостійно, можна використати наступні прийоми. Хтось із дорослих починає читати дитині, але на найцікавішому місці зупиняється. Захоплена подіями в книзі, з бажанням дізнатися, що відбувається далі з героями, дитина в більшості випадків читає самостійно. Дорослі обов'язково мають запитати, про що вона прочитала, похвалити за самостійність, висловити сподівання, що тепер вона завжди читатиме самостійно. Наступту книгу можна починати читати так само. Поступово у дитини прокинеться любов до читання. Можна розповісти захоплюючий епізод з книги. Молодший школяр запитає обов'язково: «А що далі? Розкажи, що було потім». У відповідь треба дати книгу: «Прочитай, тут знайдеш багато цікавого».

Важлива атмосфера читання й слухання в родині. На вечори сімейного читання можна запрошувати друзів дітей.

Виховання любові до книги відбувається значно легше в тих родинках, де дорослі самі люблять читати, багато говорять про книги.

Як починати читати книгу з дитиною?

Слід привчати дітей починати читати з обкладинки й титульної сторінки книги, де вказані прізвища автора, художника, видавництво, рік видання. Діти, як правило, не звертають уваги й не намагаються запам'ятати ці відомості про книгу. Батьки повинні терпляче вимагати від них, щоб вони запам'ятали автора й художника, назву книги. Корисно буває перед початком читання запитати дитину, які книги цього письменника вона вже читала і що знає про нього?

Трапляється, що дитина, прочитавши кілька сторінок, заглядає на останню сторінку, щоб швидше довідатися, чим закінчилось. Після цього читає не так уважно, багато пропускає. Батьки мають стежити, щоб у дитини не з'явилася така шкідлива звичка. Не слід розповідати наперед, як розвиватимуться події і чим вони закінчатся.

Обговорення педагогічної ситуації.

Дитина повільно й нерозбірливо читає. Мати дорікає: «Скільки я тебе вчила! Хіба так читають? Дивись, як треба!».

Як ви оцінюєте поведінку матері?

Послухавши відповіді батьків, робимо висновок: слід бути терплячими, щоб не відбити у дітей бажання читати. Хай вони радіють кожному прочитаному слову, гордяться кожною перемогою.

(Далі можна виступ бібліотекаря. Класовод демонструє фізкультпаузи, які необхідно провдити під час читання з дітьми.)

Необхідно привчити дітей дотримуватися правил гігієни читання. Не можна читати при слабкому освітленні. Світло має падати зліва, і не на обличчя дитини, а на стіл, де лежить книга. Необхідно час від часу давати відпочинок очам.

-Які запитання будуть у батьків?

-Хто з батьків може поділитися досвідом, дати свої рекомендації щодо виховання у дітей інтересу до читання?

Конкурс «що б це значило?»

На картинці намальована поличка з книжками під самою стелею. Переможець, який дотепно відповість, що б це могло означати, отримує приз «Дотепнику».

Хай наші старання, сила, праця, спрямовані на виховання у дітей інтересу до читання, дадуть свої паростки, читання хай стане для дітей справжньою пристрастю й принесе їм щастя.

АНКЕТА ДЛЯ БАТЬКІВ

1. Чи любить читати ваша дитина?
2. Чи читаєте ви дитині?
3. Чи обговорюєте прочитане? Як?
4. Чи можна зацікавити дитину читанням? Як?
5. Від чого залежить виразне читання? Як цього навчити?

6. Як ви дієте, якщо дитина не хоче читати або коли, прочитавши трішки, говорить, що втомилася?

7. Ваші прохання, побажання вчителю. Про що б ви хотіли дізнатися на зборах чи в індивідуальній співбесіді?

АНКЕТА ДЛЯ ДІТЕЙ

1. Що ви більше любите – читати чи слухати читання дорослих?

2. Чи читають у вашій родині книги вголос ввечері, для всіх?

3. Хвалять чи сварять вас батьки, коли ви читаєте?

ПРАВИЛА ЧИТАЧА

1. Старайся читати вголос, не поспішай, замислюйся над змістом прочитаного.

2. Зверни увагу на те, як поводяться герої книжок, вчися в них доброго.

3. Коли закриватимеш книжку, подумай, чого вона тебе навчила.

4. Умій берегти книгу.

ПОРАДИ БАТЬКАМ

ЯК ВИКЛИКАТИ У ДІТЕЙ ІНТЕРЕС ДО ЧИТАННЯ?

1. Читайте не більше ніж 10-15 хвилин.

2. Перш ніж читати, провітрить кімнату, приберіть зі столу предмети, які відволікають увагу.

3. Якщо дитина втомилася, зробіть фізкультпаузу.

4. Не бійтеся хвалити дитину.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ

ЯК ОБГОВОРЮВАТИ З ДІТЬМИ ПРОЧИТАНЕ?

1. Виясніть перед читанням чи під час читання значення незрозумілих слів.

2. Запитайте, чи сподобалося дитині прочитане. Чим? Що нового вона дізналася?

3. Попросіть дитину розповісти про головного героя, головні події.

4. Які слова й вирази запам'яталися?

5. Чого навчила книга?

6. Запропонуйте дитині намалювати малюнок до епізоду, який сподобався, вивчити уривок, якщо це вірш.

Джерело: <http://valeriks.ucoz.ru>